

TOPANT DE CAP

Collserola, la cultura de l'especulació

DIONISIO GIMÉNEZ → PERIODISTA

No fa d'això molts anys: els tractes de venda i de lloguer d'un habitatge en les ciutats que envolten el Parc de Collserola es feien entre marxants –persones en general jubilades– que a canvi d'una raonable comissió s'ho feien venir bé per complaure el client. Encara en queden alguns, o els seus fills, que es dediquen a aquesta feina; alguns altres, no obstant això, la majoria, han estat segrestats –econòmicament parlant– per les agències immobiliàries que a canvi de sumes quantioses s'han fet milionaris en un període relativament curt. Se'ls veu per les Planes, per la Floresta o pel centre de Molins de Rei, per Cerdanyola i encara més per Sant Just Desvern a bord de flamants cotxes d'un nombre incompatible de vàlvules. Ja no fan els tractes en el Bar Andrés de la Floresta, ni en Els Amigos de Molins ni en les cerveseries al costat de l'església de Cerdanyola i menys a la Plaça del Coll de Sant Cugat del Vallès mentre beuen una cervesa i encaixen la mà en senyal d'un tracte just.

Les velles cases abandonades que la burgesia catalana dels anys vint tenia orientades a l'Oest per refrescar-se els caps de setmana i per a altres qüestions més suggeridores sofrien modificacions dràstiques, com si una gegantina clau anglesa els donés la volta per rebre el sol en un lloc on la humitat s'escala per tot i no hi ha manera que se'n vagi.

Van aparèixer balcones on hi havia petites finestres i finestres on només hi havia parets i esquenes. El resultat va ser un hàbitat humil, d'autoconstrucció, amb cairons violats en les parets, geranis en les balustrades, voreres alineades capritxosament i pals de la llum enmig dels carrers. Una xaronada, diria algú, però la gent vivia i sobrevivia buscant la possible relació entre la seva economia i les possibilitats, que d'això es tracta i això és el que fa la immensa majoria que coneixem.

L'ALTRA CARA DE LA TRUITA

Avui les coses han canviat. Ho saben prou bé els senyors: abans se'ls menjaven, ara els nous veïns els digitalitzen amb les seves càmeres en presència dels seus plançons, vestits amb els seus xandalls, tots invariablement acompanyats de gossos de raça, amb pedigrí comprovat i xip sota el bescoll, tots amb el nou uniforme de la Ciutat dels Prodigis. Els diumenges al matí, com si fos una ordre acompanyada de sofisticats sorolls, es dediquen a pentinar la gespa que sol ser del gruix d'una pizza rústica i a programar els regs

L'ESPECULACIÓ A COLLSEROLA REP LA PRESSIÓ DELS COL·LECTIUS ECOLOGISTES, PERÒ SEMBLA QUE DE MOMENT ÉS MÉS FORTA LA DELS CONSTRUCTORS.

per a una flora que ja no són l'alzina o el pi autòcton, sinó estranys vegetals florejats d'estil japonès amb els quals competeixen amb els seus veïns per damunt de les tanques de plàstic. A la urbanització Malva Rosa –el nom és en si mateix un enunciat d'intencions–, a Emeterio Escudero, es van talar noranta alzines per edificar-hi sis cases aparellades. No en va

A la urbanització Malva Rosa es van talar 90 alzines per edificar-hi sis cases aparellades.

sobreviure ni una al resplendor de la totxana vermella d'estil anglès i en el lloc on existia una font mil·lenària inaugurada per les legions romanes avui hi llueix una piscina privada els desguassos de la qual vessen un clor bromós, gairebé tangible, a un rierol natural que discorre pel centre urbà de la Floresta. La mateixa sort van córrer els boscos d'alzines que tan misteriosament es van esvaïr en la urbanització Sol i Aire. No són excepcions, tant de bo ho fossin. A Collserola hi ha més de vint zones amenaçades. Ho sap prou bé la Plataforma Cívica per a la Defensa de Collserola, que ha presentat al·legacions contra el projecte de Centre Direccional de Collserola Cerdanyola-Sant Cugat i un contenciós administratiu contra el projecte d'instal·lació a la Serra de l'abocador metropolità de residus situat en el seu mateix cor.

CAN BUSQUETS

Però no és aquesta l'única cosa que put a podrit. En un formidable salt de perxa, l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, en connivència amb els regidors d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) –qui ho anava a dir!, o viure per a veure!–, acaba

d'incloure en el Pla General Metropolità de la Floresta la urbanització del turó de Can Busquets. Aquest projecte contempla la construcció de 85 cases de luxe unifamiliars –xifra que s'eleva en el projecte final a 243, comptant-hi els vials–, en una zona classificada com a «no urbanitzable»: un flagrant atemptat a un dels paratges més ben conservats de la vall de la Rierada, en la mateixa falda de Collserola, totalment boscos i que conté un dels torrents més importants de la Serra.

La pressió urbanística que exerceix Barcelona sobre aquest pulmó únic de 8.470 hectàrees és en els últims anys tan fort, que diverses organitzacions s'han unit per fer causa comuna. I alerten: «El Parc de Collserola té el grau de protecció més baix dins el Pla d'espais d'interès natural (PEIN), per tant, si no es vol que s'acabi convertint exclusivament en un parc de lleure, i desapareixi com a espai natural..., s'haurà de crear un nou marc de protecció superior, idea que portem treballant diferents grups des del 1999 (...) Promoure un desenvolupament sostenible de la regió de Barcelona passa per revisar i acceptar la necessitat de canviar les actuals polítiques ambientals...».

«L'assalt a Collserola ja va començar de la mà de Núñez y Navarro –es lamenta Ramon López, alcalde de Sant Just Desvern, que afegeix–: malgrat que no hi poden construir, els propietaris de terrenys no volen vendre..., només una tercera part del Parc de Collserola és de titularitat pública... Els municipis cada vegada són més conscients que Collserola forma part del seu territori, però la nova llei del sòl no hi ajuda, més aviat estimula la voracitat dels amos del solars...».

La febre constructora amida amb un fil de goma els límits possibles, i si pot els assalta de nit. No hi ha un projecte polèmic i especulatiu on la mà allargada de Núñez y Navarro no hi estigui present. Mentrestant, els preus del sòl urbanitzable i no urbanitzable es disparen fins a límits que els propietaris mai no havien somniat. Un habitatge a la Floresta, per exemple, comprat per 10 milions fa deu

anys s'ha revaloritzat en 60 i 70 milions de pessetes i ha menat a formes increïbles de combinacions especulatives i d'assetjament («mobbing»), fins ara inimaginables en els voltants de Collserola.

AJUNTAMENT DE SANT CUGAT: UN MAL EXEMPLE

El canvi demogràfic ha conformat un nou habitant milionari que viu d'esquenes a la realitat social de la zona, sense més vinculació amb l'entorn que el seu desig d'aconseguir diners fàcils. I així, l'antic marxant amb calor local, ha passat a convertir-se en soci o propietari de puixants immobiliàries amb despatxos envellutats i projectes digitals en quatre dimensions, quan no en assessors tan expeditius que s'escalfen el cap per enginyar-se la manera de treure els inquilins barats dels seus habitatges. Saben com fer-ho. L'amic de tota la vida, ha passat a ser el defraudador que posa al carrer les famílies que havia protegit. Aquesta gent assessora administradors de finques que al seu torn comparteixen negocis amb constructors. Els uns i els altres han creat la cultura de la impunitat en la qual tot val si el negoci així ho aconsella. Els camions de les empreses de materials de construcció com la FOAP, propietat de l'exalcalde de Sant Cugat, Joan Aymerich, s'han convertit en una imatge familiar, les grues dibuixen un cel de ferralla i formigó i les excavadores converteixen les antigues cases d'autoconstrucció en habitatges estranys. I tot això enmig de la confusió dels senyors que ja no saben quin camí agafar perquè les seves rutes tradicionals de proveïment han estat mil vegades tallades.

Els antics veïns, que es resisteixen a vendre, es lamenten per la falta d'equipaments i perquè la ciutat de Sant Cugat és la més cara de Catalunya. Se'ls veu en els mercats municipals de Rubí comprant el que de cap manera no poden adquirir en les botigues de la ciutat on viuen, amb què segellen el principi conegut que l'especulació de l'habitatge és només la punta de l'iceberg d'un model de vida que els exclou i els margina ☼